ЗБЕРЕЖЕМО ПРИРОДУ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ!

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК "ВИЖНИЦЬКИЙ"

№4 (30) жовтень – грудень, 2022 рік

З Новим роком та Різдвом Христовим!

Шановні читачі! Вітаю вас з прийдешніми святами!

В цей нелегкий для України час, ми з вами зустрічаємо наступний рік в єдності, розумінні та підтримці один одного. Висловлюю щиру подяку колективу за те, що навіть у найскладніших, стресових ситуаціях ви зберігаєте свій оптимізм і спокій та докладаєте всіх зусиль для розвитку Парку.

Особливу подяку висловлюю збройним силам України. Нашим воїнам, яким ми завдячуємо життям і можливістю щодня прокидатися у своїх теплих домівках. Незламним героям, могутнім і сильним, завдяки кому ми маємо змогу працювати, виховувати наших дітей та дивитися у завтрашній день.

Бажаю, щоб невдачі обходили стороною. Все те, що засмучувало вас, залишилося в минулому, а все хороше знайшло своє продовження в році прийдешньому. Нехай у ваших домівках завжди панує мир, спокій, злагода і добробут.

Зичу вам сердечного тепла, здійснення всіх ваших мрій і бажань, успіхів у починаннях, звершення всіх задумів, а від рідних людей підтримки і розуміння. Здоров'я та Божої ласки вам і вашим родинам!

З повагою, в.о. директора НПП «Вижницький» Галина МАРЧУК

Загадкова Буковина...

Спочатку було море - безкрайнє та мінливе. Відступаючи, воно звільняло зі своєї безодні химерні скелі. За свою багатомільйонну історію кам'яні масиви бачили багато.

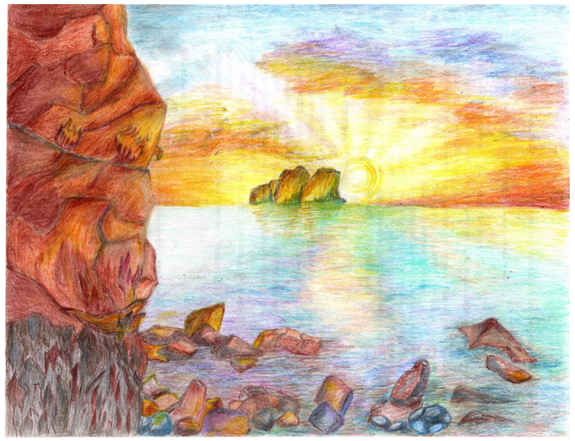

Легенда розповідає про найдавніших мешканців – міфічного велетня Дракона, підступну акулу, відважного сокола та молоду красуню, які оселилися в дрімучому лісі.

А було це ось як. Щомісяця селяни приносили велетневі в жертву вівцю, яку він поїдав. Одного разу прийшла черга і до бідної сирітки Стежинки, яка жила на узліссі. Але красуня, не маючи вівці вирішила зупинити Дракона і принести в жертву себе. Вона була молодою та привабливою. Боса, одягнута у вишиванку, руса коса переплетена синьою стрічкою, на голові мала вінок із червоної калини.

- Хто ти? Чого плачеш? – запитав Дракон.
- Я – Стежинка, твоя жертва.

Дракон, побачивши прекрасну дівчину, подобрішав. Стежинка так запала йому в душу, що він закохався. Відтоді вони були разом. Проте, як завжди буває комусь все не підходить. Так і тут. Підступна Килина, яка була кращою подругою Стежинки, вирішила розлучити закоханих. Підсипавши до джерельної води отрути, вона вирушила до них. Але не сталося, як гадалось. Бо відважний Сокіл, який давно був закоханий у Стежинку, побачив злі наміри «подруги» вирішив врятувати її. Він налетів на Килину, сполохав її, отрута вислизнула з рук, розлилась на Дракона, і він закам'янів. Краплини отруєної води потрапили на Килину і вона також закам'яніла, перетворившись на акулу.

Побита горем Стежинка виплакала себе стрімкими стежками, які спустилися до низу. Проте ця закохана пара привела в світ нового володаря – продовжувача роду – Малого Стіжка. А відважний Сокіл, навіки залишився оберігати їх.

Далі буде...

Ряд Odonata на території НПП «Вижницький»

Різноманітність природних умов НПП «Вижницький» зумовлює значне різноманіття тваринного світу. На території Парку встановлено перебування 574 види хребетних та безхребетних тварин (це складає 84,8 % від їх загальної кількості в Буковинськифх Карпатах), (з них занесених до Червоної книги України 81 вид).

Клас комахи представлений значною кількістю видів, які населяють найрізноманітніші екосистеми. У межах НПП «Вижницький» виявлено 321 вид комах з них

16 видів занесено до Червоної книги України. На території НПП «Вижницький» сучасна фауна бабок вивчена недостатньо. Достовірно встановлене перебування лише 8 видів Odonata: Aeschna cyanea, lestes dryas, Calopteryx virgo, Anax imperator, Cordulegaster bidentata, Ophiogomphus cecilia, Sympetrum pedemontanum, Sympetrum striolatum, з них 5 видів раритетні.

Це порівняно великі чи середніх розмірів комахи з великою рухомою головою, гризучого типу ротовим апаратом і дуже довгим вузьким черевцем. Більшу частину голови займають крупні, складної будови очі; простих очок - три. Вусики короткі, щетинкоподібні, 3-7-членикові. Передньогруди маленькі, середньогруди і задньогруди розвинуті сильно. Ноги довгі, але слабенькі. Крила сітчасті, добре розвинуті.

На території Парку бабки є нечисельним видом. Протягом останніх років (2018-2021 рр.) чисельність видів: красуня діва, дозорець -імператор, офіогомфус Цецилія і

тонкочеревець смугастий має тенденцію до збільшення. Чисельність видів: лютка-дріада, кордулегастер двозубчастий, бабка перев'язана та коромисло синє має тенденцію до зменшення.

Красуня діва, дозорець-імператор, кордулегастер двозубчастий, офіогомфус Цецилія, бабка перев'язана – види занесені в Червону книгу України, підлягають охороні, їх чисельність в Парку незначна, чисельність окремих видів дещо збільшується.

Науковий співробітник
Петро ОДОЧУК

Природоохоронна програма LIFE

Національний природний парк «Вижницький» - природоохоронна установа, яка за своїм призначенням покликана пропагувати відновлення основних компонентів довкілля та впровадження екологічних і енергозберігаючих технологій. Саме тому, ми цьогоріч взяли участь у програмі LIFE. Метою її є відновлення та покращення якості компонентів довкілля, води та ґрунту, а також збереження біорізноманіття і подолання деградації природних екосистем. Дана програма – це фінансовий інструмент Європейського Союзу, спрямований виключно на захист довкілля та кліматичні дії. Вона розрахована на 2021-2027 роки із загальним бюджетом 5,4 млрд. євро. Серед запропонованих, ми обрали два напрямки:

- екологічний (охорона природи та біорізноманіття), який передбачає проєкт «Створення регіонального центру реабілітації та порятунку тварин на території Парку», метою якого є збереження популяції парнокопитних, шляхом реабілітації, лікування та порятунку фізично слабких особин;
- кліматичний (перехід до альтернативних джерел енергії), який передбачає проєкт «Переведення інфраструктурних об'єктів НПП «Вижницький» на альтернативні джерела енергії (сонячні батареї)», метою якого є здобуття енергетичної незалежності установи, зокрема у час воєнного стану, стихій природного і техногенного характеру, раціонального використання вичерпних видів природних ресурсів.

Сподіваємося, що наша праця не буде марною і з часом ми отримаємо позитивні результати!!!

Начальник науково-дослідного відділу
Зіна РІЗНИЧЕНКО

Готуємося до зимового моніторингу

Дослідження за тваринами в лабораторних умовах, в наш час уже не дивина. Проте це викликає незручність для тварин, які живуть в неволі. Звісно завдяки такому підходу вчені отримують більш точні дані про спосіб життя а також особливості поведінки окремих видів тварин.

Однак, найкращі дані отримуються завдяки польовим спостереженням. Звісно цей процес є в деякій мірі непередбачуваним та хаотичним, адже неможливо змусити тварину зробити необхідні нам дії в конкретний проміжок часу. Але такі спостереження мають доволі високий рівень обгрунтованості дослідження, що в свою чергу робить дослідження точними й цікавими.

В зимній період на території України, а саме в межах природоохоронних територій Карпат реалізуються важливі наукові дослідження «Зимовий моніторинг великих хижих ссавців», в рамках проекту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні», що фінансується урядом Німеччини через Кредитну установу для Відбудови та

Франкфуртського зоологічного товариства. представник якого провів тренінг з використання фотопасток для працівників служби державної охорони ПЗФ. Систематичний моніторинг великих хижих ссавців (таких як наприклад вовк, ведмідь, рись, тощо) допоможе краще зрозуміти які частини Карпат є особливо важливими для цих видів а також буде сприяти ініціативі щодо розширення природоохоронних територій, а також підвищить рівень ефективності захисту хижаків регіону.

Науковий співробітник
Руслан САМІГУЛІН

Ліс - важлива складова біосфери. Він є одним із основних типів рослинності і складається з сукупності дерев, трав, чагарників, мохів, лишайників, а також тварин і мікроорганізмів. Все у лісі біологічно взаємопов'язано і впливає не лише одне на одне, але й на навколишнє середовище.

В рамках щорічної екологічної акції "Ліси для нащадків", працівниками НПП "Вижницький" на рекреаційній площадці "Сонячна поляна" висаджено більше ста саджанців ялини європейської та дуба звичайного.

В рамках проекту World Forest ID з відбору зразків деревини, спрямованого на створення бази даних для ідентифікації та визначення походження деревини, на території Парку, в урочищі Лужки було відібрано 3 пробні площі, дві з них у ялиновому деревостані і одну у ялицевому. В подальшому зразки будуть проаналізовані з використанням методів ізотопного аналізу та генетичного ДНК-тестування. Це дасть змогу зберегти генетичний фонд Буковинських Карпат у глобальному значенні та дослідити ареали поширення окремих видів дерев.

До національного природного парку «Вижницький» завітали учні 6-А класу ОЗ «Мигівський ліцей». Школярі відвідали еколого-естетичну експозицію «Чотири пори року», дізналися багато цікавої та корисної інформації під час проведення години спілкування до Дня гарбуза, оскільки метою цього дня є поширення інформації про його цілющі якості та цінність для організму людини. А художник оформлювач провела майстер-клас по розмальовуванню гарбузів. Учні проявили свою креативність і створили неперевершені шедеври.

Вітаємо наших ювілярів!

Михайлину Фордук з 20-річчям
Дмитра Берника з 40-річчям
Миколу Тинкаляка з 40-річчям
Людмилу Кондрюк з 45-річчям
Іллю Чорнея з 65-річчям
Параску Берник з 65-річчям
Та всіх іменинників народжених в жовтні, листопаді і грудні.

Прийміть щирі вітання. Бажаю Вам міцного здоров'я, впевненості у завтрашньому дні, щоб здійснилися найзаповітніші мрії, щоб в будинку було завжди затишно, тепло і панувало взаєморозуміння, особистого щастя і процвітання. Благополуччя і миру!

Новий етап розвитку рекреації

Національний природний парк «Вижницький» створений у 1995 році, як природоохоронна, рекреаційна, науково-дослідна та еколого-освітня установа.

Протягом всього періоду функціонування були різні етапи становлення і розвитку. Особливе місце завжди належало рекреаційній роботі, яка полягала у створенні сприятливих умов для відпочинку і оздоровлення людей.

Починалося все з елементарних форм: столики, лавочки та альтанки, які переважно виготовлялися у традиційному стилі. З часом ці об'єкти втратили свої технічні характеристики та зрештою й привабливість. Водночас зросли вимоги у відпочиваючих до більш комфортного та естетичного відпочинку в природних умовах.

Туристів завжди приваблювало щось особливе. Природа Парку є мальовничою і цікавою, однак завданням Парку є щось більше, це створення повноцінної концепції

та запровадження власного стилю щодо облаштування рекреаційних зон.

Працівникам Парку вдалося розпочати новий етап формування рекреаційної інфраструктури.

Першим таким об'єктом стала велична альтанка в урочищі Солонець з вирізьбленими фігурами тварин – мешканців тутешніх лісів. Після цього почала виникати багато цікавих ідей щодо облаштування у такому стилі: в'їздів на територію Парку, рекреаційних зон, інформаційних аншлагів тощо.

Робота в цьому напрямку тривала і черговим оновленням став рекреаційний пункт «Велика Розчищ», де на сьогодні розташовані лавочки з оригінальними вирізьбленими формами та своєрідним задумом.

Величезне бажання зробити Парк кращим втілилось у життя спорудженням могутньої та неповторної альтанки в урочищі Лужки, яке є найбільш відвідуваною місциною природно-заповідного об'єкту.

Такий стиль є досить вдалим для національного природного парку «Вижницький», оскільки використання при різьбі силуетів тварин, особливо рідкісних, має ще й еколого-освітній акцент.

В результаті рекреаційні зони стали набагато привабливішими, а територія Парку набула нового неперевершеного обличчя.

Важливо, що вже створені рекреаційні об'єкти є вдалим доповненням загальної концепції розвитку установи.

Начальник відділу рекреації
Ілля СОРОКАН

З турботою про диких тварин

На службу державної охорони природньо-заповідного фонду національного природного парку «Вижницький» покладаються складні завдання та обов'язки, наприклад, забезпечення організації та здійснення заходів щодо охорони та відтворення природних екосистем, об'єктів неживої природи, окремих видів рослин і тварин, оскільки на території національного природного парку мешкають різні види диких тварин, в тому числі рослиноїдні та всеїдні. Хоча кормова база території парку дуже багата та різноманітна, однак з настанням зимового періоду виникає необхідність у частковій підгодівлі. Зима як правило триває досить довго 4-5 місяців з більше як 30 сантиметровим сніговим покривом, що в свою чергу обмежує доступ тварин до їжі.

З метою збереження та збільшення кількісного складу особин тварин, однією із функцій працівників служби державної охорони національного природного парку «Вижницький» є підгодівля тварин. Цей рік не став виключенням, протягом року було додатково встановлено 8 годівниць та 8 солонців та було висаджено топінамбур (Helianthus tuberosus) на біополянах. Усі солонці та годівниці на даний час були заповнені кормами (сіном, кормовими віниками, сіллю, кукурудзою та іншими злаковими культурами). Оскільки працівниками національного природного парку «Вижницький» була проведена не мала робота то цієї зими відсутній ризик «голодної зими».

Тому дбаймо разом про диких тварин і вони віддячать нам, адже дуже приємно відвідуючи ліс побачити їх, а якщо ще й цілою групою, то враження від цього дуже неймовірні. Працівники цього відділу серйозно та впевнено виконують свою роботу, щороку відповідально займаються заготівлею кормів для підгодівлі диких тварин, що сприяє збільшенню поголів'я. Тому ми зобов'язуємося й надалі сумлінно захищати нашу природу.

Начальник відділу держохорони ПЗФ
Дмитро БЕРНИК

Всеукраїнська екологічна акція «Збережи красуню ялинку»

Різдвяно-Новорічні свята – це час, коли люди прикрашають свої домівки ялинками заради кількаденної насолоди. Звичайно, у кожній родині існує своя традиція щодо новорічної ялинки. Хтось віддає перевагу штучній, а для когось не існує свята без живої лісової красуні. Хвойне деревце можна придбати на ринку, де вони продаються. А дехто вирішує заощадити кошти та незаконно їх зрубати у лісі.

Щорічно 1 грудня в НПП «Вижницький» стартує екологічна акція «Збережи красуню ялинку», яка покликана попереджувати незаконне вирубування хвойних дерев.

З наближенням свят службі державної охорони природно-заповідного фонду додаються зайві клопоти, адже кожного року в цей час спостерігаються самовільні порубки молодих хвойних рослин.

Тому, застерігаємо, що згідно п.3 ст.246 КК України, незаконна порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу караються штрафом від 25500 грн до 34000 грн чи обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк.

Люди протягом кількох останніх поколінь виховані на тому, що новий рік – це ялинка, дід мороз і подарунки під ялинкою. Зрозуміло, що перевиховати людей, які виросли із такими звичаями, практично неможливо. Тому пропонувати світові просто відмовитись від ялинки немає сенсу. Втім, цілком можна запропонувати кожному обрати собі альтернативу живій ялинці – зробивши добру справу для природи і при цьому не відмовившись від звичаїв. Альтернативами можуть бути штучна ялинка, ялинкові букети, ялинки в горщиках та імпровізації на тему ялинки.

Створити відчуття свята, радісного очікування новорічного дива можна й без знищення дерев. Набагато цікавіше прикрашати соснові чи ялинові гілки, виготовляти традиційні українські «ялинки» – дідухи з колосків, калини, створювати новорічні композиції, які можуть стати гарним подарунком для рідних і друзів та прикрасять домівку, шкільну аудиторію чи робочий кабінет.

Пам'ятайте, що дешевше купити ялинку, а ніж самому її зрубати!!!

Провідний фахівець з екологічної освіти
Зоя ПАВЛЮК-ПЯТУНІНА

Читайте у номері

Вітання колективу 1
Загадкова Буковина... 2
Ряд Odonata на території НПП «Вижницький» 3
Природоохоронна програма LIFE 4
Готуємося до зимового моніторингу 4
Калейдоскоп подій 5
Новий етап розвитку рекреації 6
З турботою про диких тварин 7
Всеукраїнська екологічна акція «Збережи красуню ялинку» 8

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ВИЖНИЦЬКИЙ»
Головний редактор - в.о. директора НПП "Вижницький" Галина МАРЧУК

59233, Чернівецька обл, Вижницький р-н, смт. Берегомет, вул. Центральна, 27а.
Телефон/факс: (03730) 3 69 06
E-mail: vyzhpark@ukr.net
Веб-сайт: www.npp.cv.ua

Газета видана в електронному варіанті
Виходить 1 раз на квартал.
ЧЦ № 398-78Р від 16.02.2011р.